

Kongeørn i Buskerud

Rapport fra kartleggingsarbeidet i 2017-2019

Thor Erik Jelstad

Godt håp om en ny generasjon Hallingørn

Foto Thomas Mørch

April 2020

Sammendrag

Denne rapporten presenterer resultatene av en undersøkelse av bestand og reproduksjon hos kongeørn i Buskerud for årene 2017-19. Det er nå gjennomført 13 år med fylkesdekkende kartlegging av kongeørn i Buskerud. Det har gitt solid innsikt i bestand og reproduksjon og har medvirket til at Buskerud er blant landets best kartlagte områder.

Reproduksjonen var på minst 33 unger i 2017, 25 unger i 2018 og 34 unger i 2019. Ungeproduksjonen i perioden har vært god og godt over gjennomsnittet for tidligere år. Både i 2018 og 2019 har det vært relativt god bestand av rype. Spesielt i 2018 var det mange og store lirypekull å se i deler av nordfylket.

Oppsummert kan det slås fast at det er en solid og stabil bestand av kongeørn i Buskerud og med en reproduksjon som trolig er høy nok til å opprettholde bestanden.

Rapporten omtaler noen naturvernrelaterte saker, samt andre trusler kongeørnen står overfor. Det gjelder både skogbruk og arealsaker. Spesielt skuffende er det å registrere hvor lite offentlige myndigheter, både i kommuner og fylke, vektlegger hensyn til kongeørn i behandlingen av arealsaker. Samtidig viser de samme myndigheter stor interesse i å skaffe seg kunnskap om hekkelokaliteter for kongeørn. Det er grunn til å spørre hvorfor denne interessen når den ikke brukes til å beskytte arten.

Det er, som tidligere år, ikke mottatt økonomisk støtte til arbeidet med kongeørn som ligger til grunn for denne rapporten.

Alle synspunkter i denne rapporten står for forfatterens regning og kan ikke tillegges andre som har deltatt i kartleggingsarbeidet.

Organisering

Feltarbeidet som ligger til grunn for denne rapporten er i all hovedsak utført av Tore Gunnarsen og forfatteren, men også andre har bidratt. Bent Fjeldheim har hatt ansvaret for Hemsedal. I tillegg har følgende personer bidratt med observasjoner: Henning Dunker, Vegard Bang Fjeldheim, Olav Huso, Martin Lindal, Knut Arne Solberg og Thomas Mørch. I tillegg har vi fått nyttig informasjon fra en rekke andre personer. For å redusere kjøringen og effektivisere kartleggingen, er feltarbeidet så langt det har vært praktisk mulig samkjørt med kartlegging av andre rovfuglarter, spesielt vandrefalk og fiskeørn.

Metodikk

Det er i hovedsak benyttet samme arbeidsmetodikk som tidligere år, og det vises til tidligere rapporter for en nærmere beskrivelse (se «Buskskvetten» og Naturvernforbundet i Buskeruds hjemmesider).

Kartleggingsområde

Kartleggingen dekker i utgangspunktet hele fylket. Men så krevende som kartlegging av kongeørn er, vil naturlig nok noen deler av fylket ikke være så godt undersøkt som ønskelig. Det gjelder spesielt nordfylket, hvor det burde vært brukt mer tid på leting etter alternative reir. Omfanget av feltarbeidet har vært på nivå med tidligere år, dvs. noe over 300 feltkontroller årlig. Kontrollene kan variere fra korte stopp for å kontrollere kjente reir, til tidkrevende leting i problematiske reir, hvor ofte hele dagen går med. Feltarbeidet omfatter både kontroll i kjente reir og leting i potensielt nye reir. Feltarbeidet er naturlig nok enklest i år med høy reproduksjon.

Resultater

Revir og reirplasser

I 2017 ble det funnet ett nytt reir i fylket (Nore og Uvdal) og 5 nye reir (1 i furu, 4 i berg). I 2018 ble det funnet 4 nye reir, alle i berg. I tillegg ble det observert utflydd unge i to etablerte reir hvor hekking må ha skjedd i reir vi ennå ikke har funnet. I 2019 er det funnet 2 nye reir (Kongsberg og Nore og Uvdal) og 7 nye reir (1 i furu, 6 i berg). I tillegg er det observert utflydd unge i 2 kjente reir hvor hekking må ha skjedd i ukjente reir.

I tidligere rapporter er usikkerhet om antall reir påpekt. Selv om vi har valgt å holde fast på tidligere revirinndeling, er vi fortsatt i tvil om flere reir, spesielt i de høyereliggende områdene i nordfylket hvor enkelte naborevir praktisk talt aldri er besatt samme år. I 2019 har vi valgt å ta bort et reir i Flesberg som vi tok inn i 2015 da vi ikke har funnet ytterligere holdepunkter for etablering der. Enkelte av tallene i tabellene kan avvike noe fra det som tidligere er publisert. Det skyldes ny kunnskap.

Hekkeresultater

Tabell 1. Hekkeresultater 2017

Kommune	Kjente revir	Kontrollerte Revir	Okkuperte revir	Ingen aktivitet	Aktivitet	Avbrutt hekking	Hekkinger m/unger > 7 uker	Unger
Kongsberg	4	4	4	-	1	-	3	3
Ringerike	5	5	4	1	1	1	2	2
Flå	6	6	4	2	2	1	1	1
Nes	5	5	5	-	3	2	-	-
Gol	3	3	3	-	1	2	-	-
Hemsedal	5	5	5	-	2	1	2	2
Ål	7	7	5	2	1	1	3	4
Hol	9	9	9	-	4	2	3	3
Sigdal	4	4	4	-	1	1	2	2
Krødsherad	2	2	2	-	-	1	1	1
Øvre Eiker	1	1	1	-	-	-	1	2
Lier	1	1	1	-	-	-	1	1
Flesberg	3	3	3	-	1	-	2	2
Rollag	2	2	2	-	1	-	1	1
Nore og Uvdal	11	11	10	-	3	1	7	9
Sum	68	68	61	5	21	13	29	33

Tabell 2. Hekkeresultater 2018

Kommune	Kjente revir	Kontrollerte Revir	Okkuperte revir	Ingen aktivitet	Aktivitet	Avbrutt hekking	Hekkinger m/unger > 7 uker	Unger
Kongsberg	4	4	3	1	1	1	1	1
Ringerike	5	5	5	-	3	-	2	2
Flå	6	6	4	2	1	2	1	1
Nes	5	5	5	-	2	-	3	4
Gol	3	3	2	1	2	-	-	-
Hemsedal	5	5	4	1	1	1	2	2
Ål	7	7	4	2	2	-	3	3
Hol	9	9	7	2	3	4	-	-
Sigdal	4	4	3	1	1	1	1	1
Krødsherad	2	2	2	-	1	-	1	1
Øvre Eiker	1	1	1	-	1	-	-	-
Lier	1	1	1	-	-	-	1	1
Flesberg	3	3	2	1	1	-	1	1
Rollag	2	2	1	1	-	-	1	1
Nore og Uvdal	11	11	10	1	4	-	6	7
Sum	68	68	54	13	23	9	23	25

Tabell 3. Hekkeresultater 2019

Kommune	Kjente revir	Kontrollerte Revir	Okkuperte revir	Ingen aktivitet	Aktivitet	Avbrutt hekking	Hekkinger m/unger > 7 uker	Unger
Kongsberg	5	5	5	-	3	-	2	2
Ringerike	5	5	4	1	2	-	2	2
Flå	6	6	5	1	2	1	2	2
Nes	5	5	5	-	2	-	3	3
Gol	3	3	3	-	-	1	2	2
Hemsedal	5	5	4	1	1	1	2	2
Ål	7	7	7	-	4	-	3	3
Hol	9	9	9	-	4	1	4	7
Sigdal	4	4	4	-	-	1	3	3
Krødsherad	2	2	2	-	2	-	-	-
Øvre Eiker	1	1	1	-	-	-	1	1
Lier	1	1	1	-	-	1	-	-
Flesberg	2	2	2	-	-	1	1	1
Rollag	2	2	1	1	1	-	-	-
Nore og Uvdal	12	12	10	2	5	1	4	6
Sum	69	69	63	6	26	8	29	34

Aktivitet: Påbygde reir eller observasjon av adulte individer, enten enkeltindivider eller par, uten at ruging er påvist.

Ingen aktivitet: Det er ikke observert adulte/revirhevdende individer og heller ikke funnet påbygde reir.

Okkuperte revir: Kontrollerte revir fratrukket revir med Ingen aktivitet, som er fordelt på Aktivitet, Avbrutt hekking og Vellykket hekking.

Avbrutt hekking: Oppgitt hekking der hvor det tidligere er påvist ruging eller unger.

Unger: Utflydde unger eller store reirunger (> ca. 7 uker).

Kommentar til resultatene

Mens resultatene for 2018 er omtrent på gjennomsnittet, er 2017 og 2019 blant de beste vi har registrert siden det fylkesdekkende arbeidet startet i 2007. Som i tidligere rapporter vil vi igjen understreke at antall unger presentert i denne rapporten er minimumstall. Det reelle tallet ligger trolig 10-15 % høyere. Erfaring fra tidligere år viser at det selv med betydelig feltinnsats er lett å overse hekking. Siden det er lite informasjonsutveksling mellom gruppene som driver kartlegging av kongeørn

i fylket, er det innhentet statistikkdata fra Ringmerkingsentralen for å få et inntrykk av hvor vi har oversett hekking. Det har, uvisst av hvilken grunn, falt noen tungt for brystet.

Det er også i disse årene lagt en god del vekt på feltarbeid utover høsten for å lete etter utflydde unger i revir med usikker status. Spesielt for 2019 har dette gitt resultater og medført oppjustering av antall unger sammenlignet med situasjonen tidlig på høsten.

2017

En mild vinter, godt med smånagere og oppgang i rypebestanden i nordre deler av fylket har bidratt til den gode ungeproduksjon i 2017. De beste hekkeresultatene dette året finner vi i vestre del av fylket. Det er i midtre og nordre del av fylket vi finner de fleste par som har avbrutt hekkingen. I minst halvparten av tilfellene har det skjedd etter klekking. Det er vanskelig å peke på noen klar årsak til det svært høye antallet mislykkede hekkinger. Selv om det ikke kan utelukkes, har vi ingen holdepunkter for at det har skjedd faunakriminalitet.

Tallene for 2017 i denne rapporten er korrigert sammenlignet det som ble presentert 2017 utgaven av tidsskriftet Kungsörnen.

2018

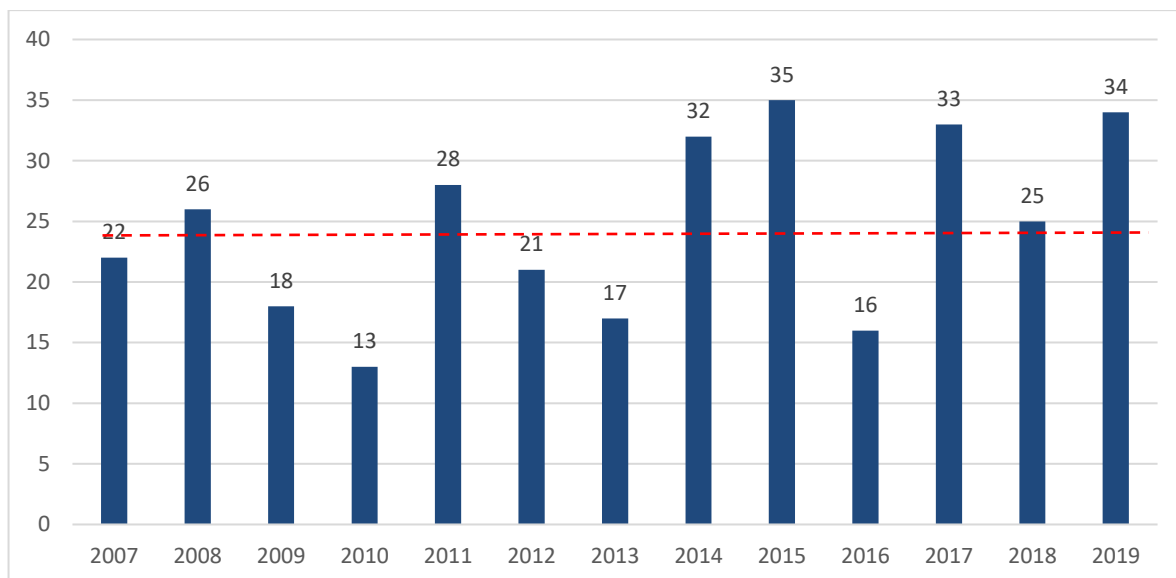
Ungeproduksjon hos kongeørn i Buskerud dette året endte litt i overkant av gjennomsnittet for de siste 11 årene. Som i 2017 var det uvanlig mange par som avbrøt hekkingen. Av 31 observerte hekkforsøk (påbegynt ruging), avbrøt hele 9 par hekkingen. Det er blant de høyeste andeler mislykkete hekkinger vi har observert. I minst 4 av tilfellene skjedde det etter klekking.

På våren var det mye snø i mange reir, på et tidspunkt hvor hekking burde ha kommet i gang. Det kan ha bidratt til at enkelte par har avstått fra hekking. Det må også nevnes at i to tilfeller hvor reirene ble bygd på snø som lå oppå det gamle reiret, mislyktes hekking da reiret gled ut når snøen smeltet. Sommeren var preget av ekstrem varme over en lang periode. I reir som ligger soleksponert og med små muligheter for skygge for ungen, kan langvarig høy temperatur ha medført at hekking har mislyktes.

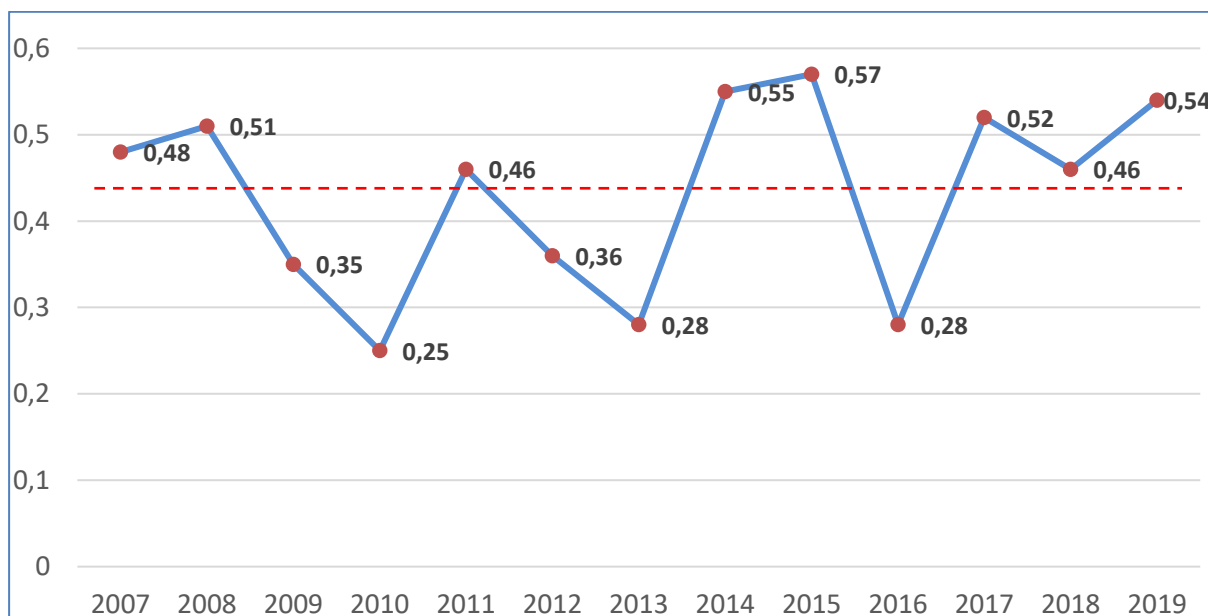
I nordfylket var det gjennomgående en betydelig oppgang i rypebestanden. Stedvis har det vært mange og store rypekull, som man må langt tilbake for å finne maken til. Oppgangen bekreftes av den årlige rypetakseringen i nordvestre deler av fylket. Det har også vært et godt produksjonsår for skogsfugl i fylket. Våre tall viser imidlertid ikke noen åpenbar sammenheng mellom bestanden av hønsefugl og ungeproduksjon hos kongeørn. En hard vinter, med svært mye snø over en lang periode, har ført til massedød av hjortevilt i deler av fylket. Den økte mattilgangen som følge av dette, synes heller ikke å ha spilt noen stor rolle. Det er litt overraskende og indikerer at andre faktorer enn tilgang på mat, spesielt været, antas å spille en betydelig rolle. I en del av Nordfjella villreinområde ble villreinstammen utryddet i et forsøk på å bekjempe skrantesjuke (CWD). Dette er et område med flere kongeørnrevir og man kan ikke se bort fra at det kan ha betydning for hekkesuksessen til disse parene.

2019

Resultatene dette året er det nest beste som er registrert, målt i antall unger, siden den fylkesdekkende kartleggingen startet i 2007. Det var jevnt over gode resultater over hele fylket, uten noe markant skille mellom nordfylket og sørfylket slik man ofte ser. Den årlige rypetakseringen i nordvestre deler av fylket viste en fortsatt god bestand, dog med en viss nedgang sammenlignet med året før. Det gode produksjonsåret for lirype i 2018 kan ha gitt god næringstilgang gjennom vinteren i form av bra stamfuglbestand. Det samme gjelder skogsfugl, hvor det også var et bra produksjonsår i 2018. Avskytningstallene for hare er fortsatt svært lave i Buskerud, men det er usikkert i hvilken grad denne statistikken reflekterer bestandsnivået.

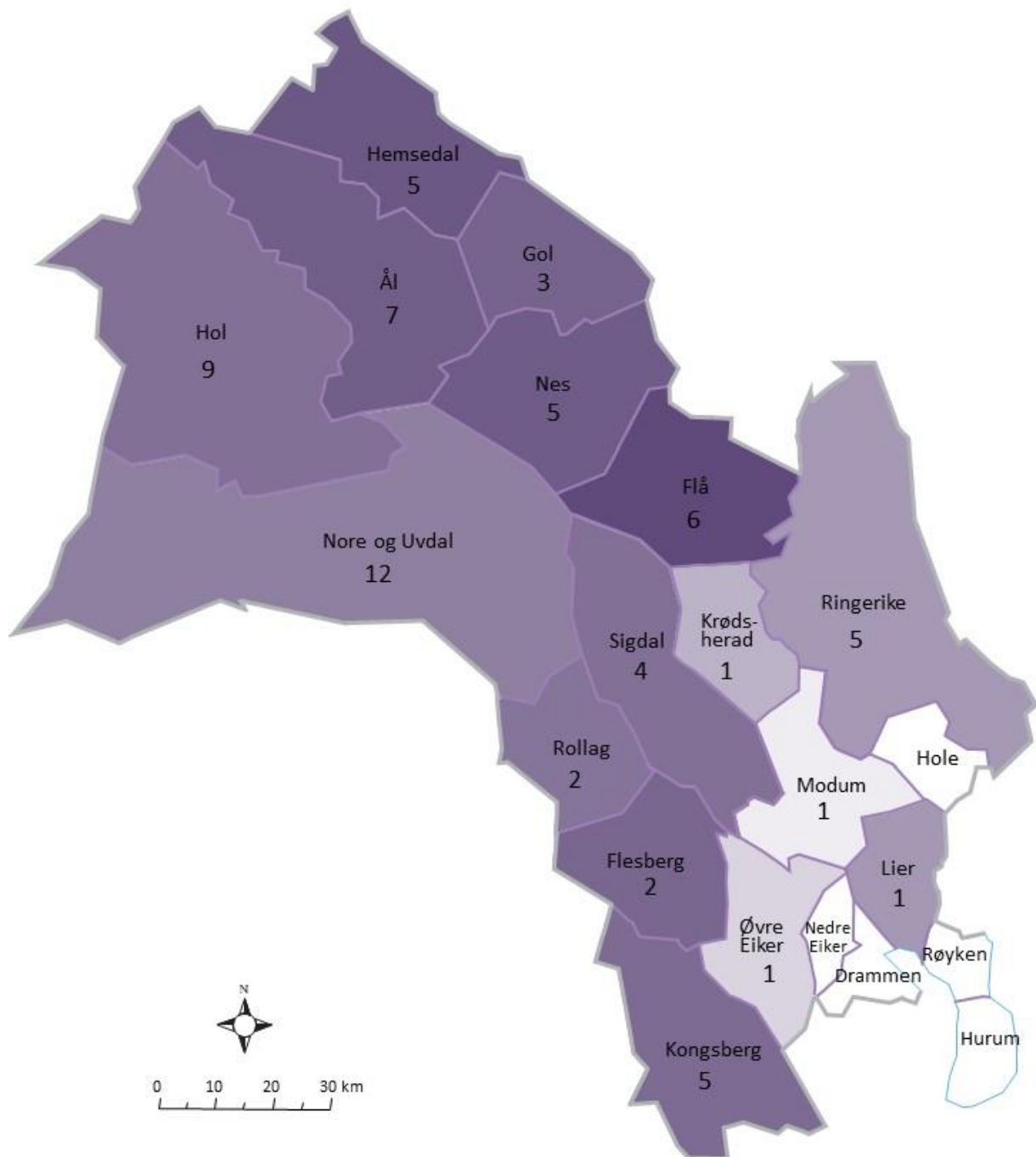
Figur 1. Ungeproduksjon i perioden 2007-2019. Stiplet linje viser gjennomsnittet i perioden.

Figur 2. Unger pr okkupert revir i perioden 2007-2016. Stiplet linje viser gjennomsnittet i perioden.

Hekksuksessen, målt i antall unger pr okkupert revir, viser en svakt stigende trend i perioden. Det reflekterer at det de siste årene har vært flere gode år.

Bestanden, målt i antall okkuperte revir, har økt fra 45 i 2007 til 64 i 2019. Det kan dog ikke tolkes som en tilsvarende økning i bestanden. Endringen skyldes i hovedsak at grundigere undersøkelser har avdekket revir som antakelig også tidligere var besatt. Men det har utvilsomt også vært en viss økning som i hovedsak har skjedd i lavereliggende områder i den sørlige del av fylket. Denne økningen skjedde trolig fram til omkring 2010. Etter det synes det å ha skjedd mindre endringer. Siden det flere steder i fylket er tvil om naborevir faktisk er forskjellige eller om de brukes av det samme paret, kan det være at bestanden er noe lavere enn hva man lese av våre tall. Men bestanden er trolig på minst 60 par.

Figur 3. Fordeling og tetthet av revir. (Modum er her angitt med ett revir da det ene av revirene under Krødsherad i tabellen ligger delvis i Modum).

Forvaltning og trusler

I perioden 2017-2019 har det vært relativt få saker som berører hekkelokaliteter. Ingen av de sakene som er registrert har medført at par ikke har gått til hekking eller har avbrutt påbegynt hekking. Virkningen av forstyrrende virksomhet kan dog være vanskelig å påvise. Det kan ha ført til at par har avbrutt hekkeforberedelser og det kan også ha hatt negativ innvirkning i kritiske faser i hekkeperioden, uten at det har vært mulig å observere. Som det framgår av tallene ovenfor, er det et betydelig antall par som hvert år avbryter hekking av årsaker vi ikke kjenner.

Skog

Bildet ovenfor viser hogst som har skjedd opp mot et hekkeberg som sees i bakgrunnen. I umiddelbar nærhet av hogstflata ligger det en setervoll. Hogsten er ikke et brudd på skogbrukets miljøstandard om man tolker denne bokstavelig. Den er likevel klart uheldig da den har medført at hekkehylla nå ligger mer eksponert sett fra setervollen. Viken Skog, som har forestått hogsten, hevder de har konsultert både Statens Naturoppsyn og det de kaller en «rovviltekspert» som begge har godkjent hogsten. Hvem disse er, har Viken Skogen ikke villet fortelle og Statens Naturoppsyn har ikke villet gi detaljer om saken. I henhold til skogbrukets miljøstandard skal det ikke drives skogbruksvirksomhet nærmere enn 100 meter fra reirplassen. En slik regel må praktiseres med skjønn om den skal ha noen mening. Eksemplet vist på fotoet er i tråd med standarden om man tolker den bokstavelig, men reirplassen blir for eksponert i dette tilfellet. Noen par som hekker nær bebyggelse og ved mye trafikkerte veier, kan utvilsomt venne seg til betydelig menneskelig nærvær. For par som holder til i mer øde områder må man være mer forsiktig.

Forfatteren har som ovenfor nevnt rapportert et utvalg av hekkeplassene i midtre og søndre deler av fylket til de meste brukte driftsselskapene i Buskerud-skogbruket; Viken Skog, Nortømmer, Glommen og SB Skog. Dette er ansett som nødvendig for å beskytte reirplassene ved planlagt hogst i området. Det har bidratt til å spare en del lokaliteter. Dog har det vært tilfeller hvor skogsentreprenører har

bidratt til å spre opplysninger de har fått til utenforstående, med den følge at nysgjerrige har oppsøkt reirplassen.

Temaet åpenhet er vanskelig og et ømtålig tema i rovfuglmiljøet. Det bør aksepteres at det er ulike syn på hvordan det skal praktiseres. Erfaringen etter mange års arbeid og kontakt med bygdefolk viser at mange er godt kjent med at det hekker kongeørn i et område i bygda, ikke sjelden også hvor reirplassene ligger. Hemmeligholdet rundt dette i rovfuglmiljøet synes derfor noe overdrevet. Ved å vise tillit får man også tillit. Utilsiktede forstyrrelser er antakelig et større problem enn at noen med viten og viljen går inn for å skade arten. De som får som ønsker det, har uansett få problemer med å gjennomføre sitt forsett.

Foto: Thomas Mørch

Arealplaner

Regionplan for Norefjell og Reinsjøfjell

I dette fjellområdet som fra før er hardt belastet med omfattende utbygging, er det nå lansert planer om mange tusen nye hytter i tillegg til alpinanlegg og turistanlegg. Det gjelder særlig Norefjelldelen, i kommunene Flå, Krødsherad og Sigdal. Regionplanen skal gi overordnede rammer for arealbruken i fjellet. På tross av det har kommunene lansert sine egne kommunedelplaner som til dels er i strid med regionplanen og uten å vente på at regionplanen er vedtatt. Området har i alle år vært preget av en alles kamp mot alle, uten overordnet styring.

Fra naturvernensiden har vi kommet med innspill hvor vi har påpekt at planene mangler kartlegging av naturverdier og konsekvensutredning for naturverdiene. Det er lansert utbyggingsområder som berører flere kjente hekkelokaliteter for kongeørn. Det er for så vidt ikke overraskende at kommunene ikke tar slike hensyn. Mer skuffende er at heller ikke Fylkesmannen har påpekt dette i sin høringsuttalelse, på tross av at det er kjente lokaliteter. Det er noe vi dessverre har sett i mange

tilsvarende plansaker. Regjeringens vingeklipping av Fylkesmannen synes å ha en medført en resignert holdning hos saksbehandlerne.

Noen personlige betraktninger

Min innfallsvinkel til arbeidet med rovfugl har vært naturvernet og naturopplevelsen, snarere enn bestandsstudier og interessen for artene som sådan. Jeg foretrekker derfor å arbeide med arter hvor turer i skog og fjell kombineres med studier av fuglene. Hønsehauk, fiskeørn og kongeørn er arter som nettopp gir denne muligheten, og det er de jeg har prioritert å bruke tid på. Andre kan naturligvis ha en annen innfallsvinkel til rovfuglarbeidet. Jeg skulle gjerne også brukt mer tid på en så særpreget art som jaktfalk, men de lange avstandene til dens viktigste leveområder i nordfylket setter i praksis en stopper for det.

Det kan argumenteres for at det er andre områder av naturvernet som vi burde bruke tiden på, snarere enn en art som greier seg så godt som kongeørn. Endringer kan dog skje raskt, ikke minst politisk, og arbeid for vern av en art som kongeørn vil alltid oppleves meningsfylt.

Utover å arbeide for å beskytte våre sårbare rovfugler, er det min oppfatning at rovfuglene - og annet vilt - skal få være mest mulig i fred. De er, som naturvernpioneren John Muir treffende sa det, til for sin egen skyld, ikke for vår¹. Vår tids trang til å gjøre dyre- og fuglelivet til underholdningsobjekter har jeg liten sans for. NRK Natur er kanskje den fremste representanten for denne uheldige utviklingen. Å gå opp til et bebodd kongeørnreir, også på et tidspunkt hvor det objektivt sett ikke medfører noen skade, er noe jeg unngår. Med våre dagers glimrende teleskoper kan arten på de fleste lokaliteter studeres på 7-800 meters avstand uten problemer. Det gjelder også mange andre av våre rovfugler.

Med denne filosofien som bakgrunn er jeg skeptisk til de mange inngripende aktiviteter som drives i våre dager. Jeg har uttalt meg kritisk til ringmerking av kongeørn og andre rovfugler og mener mye av det som gjøres ikke har noen særlig annen begrunnelse enn for aktivitetens egen skyld. Kongeørn har i tillegg en særlig plass i manges bevissthet. Det er kanskje vårt mest kraftfulle symbol på det ville, den frie og utemmede natur. Å oppleve en kongeørn i uforstyrret utfoldelse i sitt rette element i gammel, urørt fjellskog er en unik naturopplevelse. Får den «ringer på beina» er det noe som går tapt. Dette synet må ikke forstås som et angrep på de som driver helt legal ringmerkingsvirksomhet. Det skjønner de fleste, men dessverre ikke alle.

Jeg skulle gjerne også sett at det ble slutt på den omseggripende reirfotograferingen som har skutt fart de siste årene. Særlig beklagelig er måten noen av våre mest kjente naturfotografer opptrer på. Konkurransen og jakten på det perfekte motiv frister mange til å gå over streken. Jeg har sett en del eksempler som er uakseptable. Med en natur som er under angrep fra alle kanter, skulle man tro våre mange dyktige, profesjonelle naturfotografer hadde bedre ting å foreta seg enn å produsere nokså intetsigende bilder og filmer av rovfugler. Det er i tillegg liten tvil om at filmene som vises lokker mange mindre kyndige, uten nødvendig arts kunnskap, til å prøve seg. Avansert foto- og opptaksutstyr er i dag tilgjengelig for de fleste.

For ordens skyld: fotoene av kongeørn i denne rapporten er tatt i tilknytning til utlagt åte.

Politikere og offentlig naturforvaltning har etter mitt syn sviktet norsk natur, våre rovfugler inkludert. Når natur står mot næring i fjellkommunene er utfallet gitt. Jeg har nevnt manglende vilje hos forvaltningen til å vektlegge hensyn til kongeørn og andre rovfugler i arealplanleggingen, på tross av myndighetenes store interesse for å skaffe seg informasjon om hekkelokaliteter. I Buskerud har det vært mange saker de siste årene hvor innspill om rovfugllokalteter som trues av utbygging i

¹ Muir er kjent for en gang å ha stilt det retoriske spørsmålet: «What are rattlesnakes good for?» og svarte selv «They are good for themselves».

fjellskogen blir ignorert. Jeg har et lite håp om at Buskeruds innlemmelse i Oslo og Viken gir oss en Fylkesmann som i større grad evner å stå opp mot kommuner, næringsinteresser og kommunaldepartementet. Det er i hvert fall noen tegn som synes å peke i riktig retning. Jo nærmere man står den beslutningen gjelder, jo svakere står naturinteressene. Det er en kjensgjerning de på naturvernensiden som heier på små kommuner og «lokaldemokrati» bør ta inn over seg.

På en del kongeørnlokalteter er utilsiktede forstyrrelser et problem, typisk fra turgåere som ikke kjenner lokaliteten de befinner seg ved. Det er et velkjent problem også ved mange andre arters reirplasser, kanskje spesielt fiskeørnreir som ligger ved vann og på holmer. Lovverket gjør det i praksis vanskelig å innføre ferdselsforbud på slike steder. I mangel av det burde man forvente at Statens Naturoppsyn tok aktive grep for å informere og drive oppsyn. Man skulle tro det lå helt i kjernen av deres arbeidsoppgaver. Det har dessverre vist seg vanskelig å få bistand i slike saker. Hva det er som gjør at de vegrer seg er ikke lett å bli klok på. Er det lokale SNO-ansatte som ikke vil gjøre seg upopulære i bygda? Eller trumfer friluftinteressene naturmangfoldet? Det har vært flere slike saker i Buskerud de siste årene, også i naturreservater. De fleste gjelder fiskeørnlokalteter, men også kongeørn har vært berørt.

Takk

Forfatteren vil rette en takk til alle som har bidratt med opplysninger om kongeørn i Buskerud. Naturligvis først og fremst til de faste bidragsyterne bestående av Bent Fjeldheim, Vegard Bang Fjeldheim, Tore Gunnarsen, Olav Huso, Martin Lindal, Thomas Mørch og Knut Arne Solberg. Men opplysninger fra en rekke andre personer har også vært til stor nytte. Takk til Thomas Mørch som har stilt foto til disposisjon og til Henning Dunker for samarbeid på tvers av fylkesgrensen.

En spesiell takk til Tore Gunnarsen, som i tillegg til et svært omfattende arbeid med vandrefalk også har nedlagt et imponerende arbeid med kongeørn over hele fylket gjennom en årrekke. Uten hans innsats og effektivitet hadde det ikke vært mulig å gjennomføre en fylkesdekkende kartlegging av kongeørn med et så fåtallig mannskap.

Artikkelforfatteren

Thor Erik Jelstad
Søyaveien 157
3340 Åmot

Naturvernforbundet i Buskerud (NIB)
Åssideveien 525, 3322 Fiskum
Tlf. 32 75 05 04

E-post: buskerud@naturvernforbundet.no
www.naturvernforbundet.no/buskerud

